

Is de tijd rijp voor samenwerking met de HHK? Drie PKN-predikanten geven antwoord

cvandaag.nl/premium/94064-is-de-tijd-rijp-voor-samenwerking-met-de-hhk-drie-pkn-predikanten-geven-antwoord

20 december 2022 door Jeffrey Schipper

Bijna twintig jaar na een pijnlijke en ingrijpende kerkscheuring brengen twee protestantse kerken in Apeldoorn kerkelijke eenheid in praktijk. De plaatselijke hersteld hervormde kerk (HHK) en hervormde kerk (PKN) voegen de daad bij het woord door middel van kanselruil. Op zondagmiddag 11 december kreeg dit voor het eerst gestalte. Is dit initiatief een goed moment om onderlinge samenwerking te intensiveren? Is de tijd rijp achttien jaar na het heftige kerkconflict? Cvandaag sprak met drie hervormde PKN-predikanten.

De PKN en HHK in Apeldoorn gaan jaarlijks aan kanselruil doen om aan eenheid gestalte te geven. Bent u met deze predikanten/kerkenraden van mening dat kanselruil een geschikt middel is om eenheid in Christus uit te stralen?

Ds. C. Budding (rechts op de foto), verbonden aan de hervormde gemeente van Goudswaard, “juicht dit initiatief van harte toe”. “Het is een bevel van onze Heere Jezus Christus zelf die zegt: Ik bid... opdat zij allen één zullen zijn, zoals U, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zullen zijn, opdat de wereld zal geloven dat U Mij gezonden hebt (Joh. 17:21). In deze tekst ligt zo duidelijk het verband tussen eenheid en het getuigenis naar de wereld. Kanselruil met gemeenten die elkaar op grond van Schrift en belijdenis kunnen vinden, is dan ook een prachtig middel.”

“Kanselruil is een goed middel om de onderlinge eenheid gestalte te geven”, maakt **ds. W. G. Hulsman**, predikant van de hervormde gemeente in Genemuiden, duidelijk. “Het is echter zeker niet het enige middel. Onderlinge eenheid moet vooral gezocht worden op het grondvlak. Het begint bij een hartelijke groet en een gesprekje met elkaar en voorbede voor elkaar. Dat kan gestimuleerd worden door middel van de prediking en het kringwerk. Vaak moet er allerlei oud zeer worden opgeruimd. Het is soms moeilijk om de eerste stap te zetten. Jezus noemt in het hogepriesterlijke gebed de noodzaak om één te zijn, opdat de wereld zou weten dat Gij Mij gezonden hebt. Het spoort ons aan om éénheid te zoeken en om kloven te overbruggen. Het is zelfs fundamenteel voor evangelisatie en zendingswerk.

"Als je merkt dat de predikant van die andere gemeente evengoed Christus preekt en op dezelfde grondslag staat, moet dat wel samenbindend werken."

“Ik denk dat kanselruil op zich een middel kan zijn om elkaar als gemeenten nader te leren kennen”, vult **ds. E. J. Terpstra**, predikant van de hervormde gemeente in Bunschoten, aan. “Draagvlak in beide gemeenten is van belang als uitgangspunt, maar kan door de kanselruil ook toenemen. Vervolgens kan kanselruil ook dienen om naar elkaar toe te groeien. Want als je merkt dat de predikant van die andere gemeente evengoed Christus preekt en op dezelfde grondslag staat, moet dat wel samenbindend werken.”

Los van kanselruil: in hoeverre is bijna twintig jaar na de pijnlijke breuk de tijd rijp om intensievere vormen van samenwerking te zoeken tussen HHK en PKN? En op welke manier kan die samenwerking concreet worden ingevuld?

“Hier moet ik voorzichtig zijn”, geeft **ds. Terpstra** aan. “Ik heb de breuk in 2004 in die zin niet meegemaakt. Tot op heden wordt de pijn door oudere collega's en binnen plaatselijke gemeenten gevoeld. Je zult maar eens bijvoorbeeld de helft van je medekerkgangsters zijn gaan missen in 2004! Ik kan mij dus voorstellen dat door bepaalde predikanten en binnen gemeenten moeite wordt ervaren als het gaat om een nauwere samenwerking met predikanten of gemeenten binnen de HHK. Bovendien is het lastig om tot nadere samenwerking te komen. De HHK is een kerk die geen vormen van intensievere samenwerking met de PKN zal begeren. Maar de Gereformeerde Bond is geen kerk, en daarom geen gelijkwaardige gesprekspartner voor de HHK.

Ds. E. J. Terpstra

De enige vorm van samenwerking die ik vooralsnog voor me zie, is die van onderaf zoals in Apeldoorn. Daarbij hoop ik dat kerkelijke organen over en weer die samenwerking/kansruil niet in de weg zullen staan. Ik denk namelijk dat het positief is wat in Apeldoorn gebeurt. Ook los van kansruil, is het van belang dat hersteld hervormde predikanten en dominees op gereformeerde grondslag binnen de PKN, persoonlijke contacten met elkaar aangaan. Wie weet wat er van onderaf allemaal kan groeien...”

"Om een brug te slaan zullen we dus beiden verlost moeten worden van onze kerkelijke hoogmoed."

Ds. Budding heeft “persoonlijk de diepe pijn gevoeld die van de breuk kwam”. “Broeders en zusters van hetzelfde huis kwamen ineens op afstand te staan. Gelukkig heb ik ook ervaren dat er in de afgelopen jaren veel veranderd is. Bij velen (zowel in de HHK als de PKN) zijn de scherpe kantjes er wel vanaf en probeert men een brug te slaan. Maar de vraag blijft: Wat is het vervolg? Is het niet waar, wat prof. dr. W. van Vlastuin eerder betoogde, dat we stiekem toch niet heel tevreden zijn met onze denominaties? Wij zijn toch wel de goede kerk en onze theologie is dan toch de norm voor anderen?

Om een brug te slaan zullen we dus beiden verlost moeten worden van onze kerkelijke hoogmoed. Daarom vind ik het dapper van de broeders in Apeldoorn, die gezocht hebben naar wat bond en niet wat scheidt. Mijns inziens zullen we in de eerste plaats op plaatselijk niveau de samenwerking moeten zoeken. Daar kunnen we elkaar opzoeken. Elkaar theologisch bevragen en elkaars ‘nieren proeven’. Laten vanuit dat gesprek zien of er sprake is van geestelijke eenheid in de kern van de zaak. Vanuit die eenheid zal er uiteindelijk naast kansruil verdere samenwerking mogelijk zijn.”

Ds. Hulsman: “De tijd is rijp als beide kerkenraden, beide gemeenten zover zijn dat er meer kan worden samengewerkt. Het begint met kleine stapjes. Bijvoorbeeld door het samen in stand houden van de gezamenlijke zondagsschool. En in een tijd van crisis, zoals met corona, samen bidden. Andere voorbeelden zijn: als evangelisatiecommissie een blad uitgeven waaraan de verschillende kerken deelnemen; een gezamenlijke Reformatieherdenking; of gezamenlijk iets organiseren voor de jeugd.”

Ds. W. G. Hulsman

Bent u met de predikanten en kerkenraden uit Apeldoorn van mening dat ‘het onze roeping is om gezamenlijk op te trekken’? In hoeverre probeert u zelf als PKN-predikant eenheid met broeders en zusters uit de HHK te bevorderen?

Ds. Terpstra: “Ja, ik ben de mening toegedaan dat die roeping er ligt. Hoe gecompliceerd de opvolging van die roeping ook is (zie mijn antwoord op de vorige vraag). Ik onderhoud zelf op de Haamstedeconferentie - en daarbuitenom in beperkte mate contacten met hersteld hervormde predikanten. Op Dankdag heb ik met genoeg onder het gehoor van een van hen in Soest gezeten. Dat is het weinige dat ik kan doen, aangezien hier in Bunschoten-Spakenburg geen hersteld hervormde gemeente is.”

"Een goed middel om eenheid te bevorderen is ook samen zingen. Je kunt niet tegelijkertijd God de lof toe zingen en een kerkmuur in stand houden."

Ds. Budding: “Ja, van harte! Ik ben zelf benaderd door de hersteld hervormde gemeente van Abbenbroek en hoop daar in het jaar 2023 voor te gaan. Ik ben zelf ook bereid om het gesprek in mijn kerkenraad te voeren en om ruimte te geven aan hersteld hervormde broeders die het woord in Goudswaard komen verkondigen. Ook op het gebied van evangelisatiewerk werk ik met hen samen. Gelukkig is de stichting evangelisatie Limburg

een stichting waarin zowel hersteld hervormde- als PKN-broeders zitting hebben. Hierbij werken we op een hele fijne en goede manier samen, waarin we elkaar geestelijk herkennen en samen dienen in Gods koninkrijk!”

Ds. Hulsman: “Dat er de roeping is om gezamenlijk op te trekken is in het geheel geen discussiepunt. De Heilige Schrift geeft daarin de doorslag. Wat mij betreft begint het met kleine stapjes: voorbede tijdens de zondagse erediensten; het lezen van elkaars kerkblad; en contact zoeken met collegapredikanten van de andere kerk. Een goed middel om eenheid te bevorderen is ook samen zingen. Bij verschillende koren en zangevenementen zie je dit ook gebeuren. Je kunt niet tegelijkertijd God de lof toe zingen en een kerkmuur in stand houden. Ook een interkerkelijke gebedskring kan de eenheid bevorderen.”

Bovenstaande vragen zijn eerder beantwoord door hersteld hervormde predikanten.

Lees ook: [Is de tijd rijp voor samenwerking met de PKN? Drie HHK-predikanten geven antwoord.](#)